

Sós Zsigmond

A külföldön élő, magyar származású művészek második kiállításán (*Tisztelet a szülőföldnek*. 1982, Múcsarnok) a sok művész között mindössze egy olyan akadt, akinek a magyar exlibris-művészethez köze van: Buday György. Pedig többen is vannak, Amerikától a Német Szövetségi Köztársaságig. Közéjük tartozik Sós Zsigmond is.

Budapesten született, 1935-ben. Mint majdnem minden gyermek, szívesen rajzolt, és 1945-ben, egy iskolai plakátversenyen („Budapest újjáépítése”) pályamunkája már díjat nyert. Egyik tanára sokat foglalkozott vele: témáit akkor a magyar történelem eseményeiből vette. Ebben az időben sajátította el a linómetszés technikáját is. Sokat rajzolt középiskolás korában is, az iskola diákújságjának ő volt az illusztrátora, és arról álmódott, hogy érettségi után a Képzőművészeti Főiskolán tanul tovább. A család azonban gyakorlatibb pálya felé terelte: a Műszaki Egyetemet választotta. Mellesleg katonaideje alatt alakulatának művelődési termét hetven négyzetméteres freskóval díszítette, amely a magyar történelmet mutatta be 1000-tól 1945-ig.

Sós Zsigmond becsülettel elvégezte a Műszaki Egyetemet, a grafika iránti érdeklődése

azonban nem lohadt. A Kisgrafika Barátok Körének megalakulása figyelmét az ex libris felé terelte. Ekkor ismerkedett meg *Kaveczky Zoltánnal* (1897–1965), a kiváló grafikussal, aki felismervén Sós Zsigmond tehetségét, sokat segített neki, s megismertette vele a fametszet és a rézkarc technikai fogásait, műhelytitkait. Az első vésőt is tőle kapta. Családi okok miatt Sós Zsigmond 1962-ben elhagyta az országot, és 1963 óta a Német Szövetségi Köztársaságban él, ahol egy nagy műszaki vállalat tervezőirodájának a vezetője. Sokat dolgozik, sokat utazik, de szabad idejét a családja mellett most a grafika, elsősorban az ex libris tölti ki. A köldökzsinór, amely a hazához fűzi, nem szakadt el sosem. Erre mutat az is, hogy ex libriseinek több mint háromszáz darabot kitevő sorában sok a magyar névre készült lap és sok a magyaros téma, Csaba királyfi legendájától napjainkig. Ex librisei először 1960-ban, Budapesten kerültek a közönség elé, de 1961-ben részt vett a lipcsei, VIII. exlibris-kongresszus kiállításán is. Linzben 1980-ban, Oxfordban pedig (ugyancsak a nemzetközi exlibris-kongresszus alkalmából) 1982-ben állított ki. Ugyanebben az évben Mönchengladbach, 1983-ban pedig Kronach (a nyugatnémet exlibris-centrum) mutatta be könyvjegyeit a nagyközönségnek. Érdekes jelenség, hogy fametszeteiben könnyedebb, mint rézkarcaiban. Témaköre: arcképek, történelmi jelenetek, hajók (amelyek itt az örök elvágyódást jelentik), virágok. Ismerős és mégis megunhatatlan világ. Arcképei a szellem nagyjait ábrázolják: írókat, képzőművészeket, muzikusokat stb. (Shakespeare, Cranach, Gutenberg, Bach, Liszt) – emlékezésül és példaképként. Ötletei játékosak és szellemesek egyszerre (exl. Abraham, exl. Hans Kruse stb.), és ez annál inkább fontos, mert a jó exlibris-művész tulajdonképpen itt kezdődik.

Galambos Ferenc